

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

14 oktober 2005

VOORSTEL VAN DECREET

**– van de heren Tom Dehaene en Steven Vanackere, de dames Elke Roex,
Vera Van der Borcht en Helga Stevens en de heer Bart Caron –**

**houdende wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming
van het “Vlaams Zorgfonds” tot een intern verzelfstandigd agentschap
met rechtspersoonlijkheid en tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999
houdende de organisatie van de zorgverzekering**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Artikel 14, derde lid, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering bepaalt dat het Vlaams Zorgfonds een zorgkas opricht.

Zoals de zorgkassen die worden opgericht door de rechtspersonen, bedoeld in artikel 4, eerste lid, van dat decreet, de juridische vorm moeten aannemen van een privaatrechtelijke rechtspersoon die zijn opdrachten zonder winstoogmerk uitvoert, werd ook bij de oprichting van de zorgkas van het Vlaams Zorgfonds, de Vlaamse Zorgkas, gekozen voor de vzw-vorm (oprichtingsakte van 10 mei 2001).

De Vlaamse Zorgkas verkrijgt door artikel 16 van voornoemd decreet de opdrachten die aan alle zorgkassen zijn toevertrouwd. Daarnaast bepaalt artikel 4, §1, van dat decreet dat wie binnen de door de Vlaamse Regering te bepalen termijn niet aangesloten is bij een erkende zorgkas, ambtshalve aangesloten is bij de zorgkas, opgericht door het Vlaams Zorgfonds.

Volgens het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het “Vlaams Zorgfonds” tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid en tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, zal de Vlaamse Zorgkas worden opgericht binnen de diensten van de Vlaamse Regering en zal zij niet langer rechtspersoonlijkheid hebben.

Artikel 15, 7°, a), van dat decreet vervangt artikel 4, derde lid, van het decreet van 30 maart 1999 door de volgende bepaling:

“De regering richt een zorgkas op binnen haar diensten. Deze zorgkas is geen van de Vlaamse Gemeenschap afgescheiden rechtspersoon en is (...) van rechtswege erkend.”

Daarbij aansluitend bepaalt artikel 16 van het decreet van 7 mei 2004: “De Vlaamse regering wordt gemachtigd om bij de ontbinding van de VZW “Vlaamse Zorgkas”, opgericht bij oprichtingsakte van 10 mei 2001, het contractueel personeel, in dienst op de datum van de inwerkingtreding van dit decreet, als contractueel personeel in dienst te nemen. Het personeel behoudt de hun voorheen contractueel toege-

kende rechten voorzover deze van toepassing zijn bij de diensten van de Vlaamse overheid.”

De bepalingen van het decreet van 7 mei 2004 zijn aangenomen en afgekondigd, maar nog niet in werking getreden.

Nochtans had het Rekenhof in zijn advies bij het ontwerp van decreet, dat het decreet van 7 mei 2004 zou worden, duidelijk gepleit voor de verzelfstandiging van de Vlaamse Zorgkas (Verslag van het Rekenhof aan het Vlaams Parlement, *Parl. St.* VI. Parl, 2003-04, nr. 2193/3, blz. 6-7 en 10):

“De decreetgever kiest er (...) voor de vzw Vlaamse Zorgkas te ontbinden en een nieuwe eigen zorgkas zonder rechtspersoonlijkheid op te richten binnen het IVA Zorg en Gezondheid. Hij kiest er dus voor de eigen zorgkas volledig te integreren in het intern verzelfstandigd agentschap Zorg en Gezondheid. De keuze de eigen zorgkas geen rechtspersoonlijkheid te verlenen, motiveert het ontwerpdecreet met een verwijzing naar de doelgroep, die een aparte aanpak veronderstelt. Bedoeld wordt allicht dat de zorgkas decretaal ook is belast met de ambtshalve aansluiting en dat de eigen zorgkas door deze specifieke opdracht niet zonder meer vergelijkbaar is met de erkende zorgkassen.

Het is het Rekenhof niet duidelijk waarom deze specifieke opdracht van de eigen zorgkas een argument tegen verzelfstandiging is. Het is overigens ook mogelijk geheel vrijwillig aan te sluiten bij de zorgkas van de Vlaamse Gemeenschap en de taken van de eigen zorgkas zijn voor het overige volstrekt identiek aan die van de andere erkende zorgkassen, die de vorm moeten aannemen van een vzw. Zowel de overeenkomsten met de andere zorgkassen als de eigen specifieke opdracht (de ambtshalve aansluiting) lijken eerder argumenten pro verzelfstandiging. Ook de afscheiding van de middelen en de structureel eigen inkomsten (die worden aangewend voor de eigen uitgaven) zijn argumenten pro verzelfstandiging.

Bovendien mag niet uit het oog worden verloren dat het Vlaams Zorgfonds toezicht en controle uitoefent op het beheer, de werking en de financiële situatie van de zorgkassen, inclusief de eigen zorgkas. Die controle- en toezichtstaak komt ernstig in het gedrang als het IVA Vlaams Zorgfonds is ingebed in het IVA Zorg en Gezondheid, waarvan de zorgkas deel uitmaakt; als de leidend ambtenaar van het IVA Zorg en Gezondheid ook leidend ambtenaar is van het Zorg-

fonds en als de beheersovereenkomst met het IVA Zorgfonds een onderdeel is van de beheersovereenkomst met het IVA Zorg en Gezondheid.

Het is aangewezen dat het ontwerp van omvormings-decreet:

– de eigen zorgkas niet integreert in het agentschap Zorg en Gezondheid, maar ze integendeel verzelfstandigt; (...).”

Afgezien van die opmerkingen van het Rekenhof is er de vaststelling dat, na de ontbinding van de vzw Vlaamse Zorgkas, er voor de leden van de vzw en de financiële stromen van de vzw (inning ledenbijdragen, uitbetaling tenlastenemingen, subsidiëring tenlastenemingen en werkingskosten) momenteel niets is geregeld.

Wel bepalen de statuten van de vzw dat de activa bij ontbinding overgedragen worden aan de Vlaamse Gemeenschap of aan een door de Vlaamse Gemeenschap aangeduide organisatie. Het is echter de vraag of het lidmaatschap van de vereniging onder het begrip activa valt. Zelfs als dat het geval is, is geheel niet duidelijk hoe dat lidmaatschap in de nieuwe organisatie vorm kan krijgen. Hierbij moet rekening gehouden worden met het feit dat de regelgeving inzake de zorgverzekering volledig gebaseerd is op het lidmaatschap van en de aansluiting bij een zorgkas. Ook bij een ambtshalve aansluiting wordt dezelfde terminologie gehanteerd en worden jaarlijkse ledenbijdragen geïnd.

Het moet de bedoeling zijn dat de leden en de zorgbehoevenden geen hinder ondervinden van een eventuele wijziging van het juridische statuut van de Vlaamse Zorgkas. Dat is van het allergrootste belang, gezien de ambtshalve aansluitingen waarvoor de Vlaamse Zorgkas instaat en de eenmalige regularisatiemogelijkheid die momenteel loopt.

Het staat dus vast dat de Vlaamse Zorgkas niet zonder meer kan overgaan in de Vlaamse Gemeenschap. De opmerkingen van het Rekenhof zijn duidelijk. Een nieuw comptabiliteitsdecreet is er (nog) niet. Aangezien het decreet van 7 mei 2004 volgens de planning op 1 januari 2006 in werking zal worden gesteld, is het nodig snel actie te ondernemen zodat de continuïteit en rechtszekerheid van de Vlaamse Zorgkas en haar taken veiliggesteld kunnen worden.

Het is niet nodig de oplossing al te ver te gaan zoeken. De Vlaamse Zorgkas bestaat nu als vzw en heeft een eigen rechtspersoonlijkheid en afgescheiden

financiën. Het ligt dan ook voor de hand van deze structuur gebruik te maken en de vzw niet te ontbinden. Hiermee zijn alle opmerkingen van het Rekenhof opgelost en wordt de continue dienstverlening van de Vlaamse Zorgkas veiliggesteld. De vzw-structuur staat niet haaks op de BBB-principes, zodat er ook op dat vlak geen probleem rijst.

Het Vlaams Zorgfonds, dat op dit ogenblik een Vlaamse openbare instelling van categorie A (met rechtspersoonlijkheid) is, zal door het decreet van 7 mei 2004 worden omgevormd tot een IVA (intern verzelfstandigd agentschap) met rechtspersoonlijkheid.

Artikel 32 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid van 18 juli 2003 stelt:

“Met uitzondering voor de participaties in het kader van de Vlaamse publiek-private samenwerkingsprojecten, zijn de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid gemachtigd om op grond van het private vennootschaps- of verenigingsrecht, instellingen, verenigingen en ondernemingen op te richten of erin deel te nemen, voorzover het niet met een bevoegdheidsoverdracht gepaard gaat.”

Als IVA met rechtspersoonlijkheid kan het IVA Vlaams Zorgfonds dus, volgens die bepaling, een zorgkas in de vorm van een vzw oprichten, op voorwaarde dat er geen bevoegdheidsoverdracht is.

Met het verbod van bevoegdheidsoverdracht heeft men blijkbaar willen vermijden dat taken van openbaar nut, die bij of krachtens decreet uitdrukkelijk aan het IVA met rechtspersoonlijkheid zijn toevertrouwd, door dat IVA worden overgedragen aan een door het IVA op te richten privaatrechtelijke rechtspersoon.

Hier is er echter geen sprake van bevoegdheidsoverdracht. De taken van de Vlaamse Zorgkas worden decretaal, met name door het zorgverzekeringsdecreet van 30 maart 1999 zelf, aan die zorgkas toevertrouwd.

De meeste van die taken zijn overigens identiek aan de taken die zijn toevertrouwd aan andere zorgkassen, opgericht door de instanties, bedoeld in artikel 14, eerste lid, van het genoemde decreet. Net zoals de andere zorgkassen, sluit de Vlaamse Zorgkas personen (leden) aan, onderzoekt ze vragen om tenlasteneming en beslist ze daarover, voert ze beslissingen betreffende tenlastenemingen uit, registreert ze gege-

vens, int ze bijdragen van de aangeslotenen en kan ze financiële reserves beheren.

Het onderscheid met de andere zorgkassen ligt hierin dat personen die bij een zorgkas moeten aansluiten en dat niet tijdig doen, ambtshalve bij de Vlaamse Zorgkas worden aangesloten. Artikel 4, §1, tweede lid, van het zorgverzekeringsdecreet van 30 maart 1999, bepaalt terzake:

“Wie binnen de door de regering te bepalen termijn niet aangesloten is bij een erkende zorgkas, wordt ambtshalve aangesloten bij de door het Vlaams Zorgfonds opgerichte zorgkas. In dit geval wordt de betrokkene hiervan onmiddellijk en schriftelijk op de hoogte gebracht. Die aansluiting vervalt als de betrokkene alsnog aansluit bij een erkende zorgkas.”

Het betreft hier dus een aansluiting van rechtswege, bij de Vlaamse Zorgkas, van personen die zich niet uit eigen beweging bij een zorgkas hebben aangesloten, hoewel ze daartoe verplicht zijn. Die aansluiting van rechtswege vloeit rechtstreeks voort uit het decreet. De Vlaamse Zorgkas heeft terzake niet de minste bevoegdheid om te beslissen of een persoon al dan niet moet aansluiten. Ze moet enkel de aansluiting in concreto uitvoeren door de betrokken persoon daarvan in kennis te stellen en de bijdrage te innen.

Door de decreetgever is van bij het begin duidelijk gesteld dat die aansluiting gebeurt bij een zorgkas, opgericht door de Vlaamse overheid. Die taak, net zoals het overige takenpakket van de Vlaamse Zorgkas, is tot op heden nooit toegewezen geweest aan het IVA met rechtspersoonlijkheid Vlaams Zorgfonds.

Men kan hier dus geenszins stellen dat, door de oprichting van de vzw Vlaamse Zorgkas, het IVA met rechtspersoonlijkheid Vlaams Zorgfonds zich tracht te ontdoen van één of meer taken van openbaar nut die aan zichzelf zijn toegewezen. Dat is geenszins het geval.

Als het IVA met rechtspersoonlijkheid Vlaams Zorgfonds de vzw Vlaamse Zorgkas opricht om de taken uit te voeren die haar door het zorgverzekeringsdecreet zijn toevertrouwd, gaat die oprichting dus niet gepaard met bevoegdheidsoverdracht. Artikel 32 van het kaderdecreet bestuurlijk beleid staat die oprichting dus niet in de weg.

Omdat de overgang van het personeel naar de Vlaamse Gemeenschap een voorwaarde was voor de integratie, wordt voorgesteld dat ook zo te laten.

Het biedt een oplossing voor de dubbele situatie van arbeidsstatuut die momenteel erin bestaat dat een overheids-vzw het statuut van de contractuele personeelsleden van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wil volgen, maar arbeidsrechtelijk tot de privésector behoort. Voor de personeelsleden zal de overgang naar de Vlaamse Gemeenschap duidelijkheid bieden. Het is niet aan te bevelen daar nu op terug te komen.

Het feit dat de Vlaamse Gemeenschap personeel zou inzetten voor de vzw Vlaamse Zorgkas is perfect mogelijk. Er is een soortgelijke situatie bij het Vlaams Zorgfonds, waarvan het personeel ook tot het IVA Zorg en Gezondheid zal behoren, terwijl het Vlaams Zorgfonds ook een aparte rechtspersoon zal zijn zonder personeel.

Met dit voorstel van decreet wordt een oplossing geboden die de operationele werking en continuïteit van de Vlaamse Zorgkas garandeert.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Artikel 6 van het decreet van 7 mei 2004 concretiseert de algemene taakomschrijving van het IVA met rechtspersoonlijkheid Vlaams Zorgfonds, die in artikel 5 van dat decreet vervat ligt. Aan de taken van dat IVA wordt de oprichting van een zorgkas toegevoegd. Het volstaat daarvoor te verwijzen naar de opdracht die reeds in artikel 14, derde lid, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering vervat ligt.

Artikel 3

De Vlaamse Zorgkas blijft dus verder opgericht door het Vlaams Zorgfonds. De bepalingen in het decreet van 30 maart 1999 die op deze oprichting betrekking hebben, hoeven dus niet te worden aangepast. In het decreet van 30 maart 1999 zal het Vlaams Zorgfonds overigens worden gedefinieerd als het IVA met rechtspersoonlijkheid Vlaams Zorgfonds (artikel 15, 1°, van het decreet van 7 mei 2004).

In artikel 15 van het decreet van 7 mei 2004 kunnen de punten 4°, a), en 7°, dan ook worden geschrapt.

Wel wordt aan dat artikel 15 een punt 10° toegevoegd, dat in het decreet van 30 maart 1999 een artikel 23 opnieuw invoegt (de vroegere tekst van dat artikel is door het Arbitragehof vernietigd bij arrest nr. 33/2001 van 13 maart 2001). Het nieuwe artikel 23 maakt het de Vlaamse Regering mogelijk personeel ter beschikking te stellen van de Vlaamse Zorgkas. Die bepaling moet worden gelezen in samenhang met de bepaling van artikel 4 van dit voorstel van decreet.

Artikel 4

Dit artikel machtigt de Vlaamse Regering om het personeel dat op datum van de inwerkingtreding van het decreet, waarvan het voorstel voorligt, in dienst is van de Vlaamse Zorgkas, als contractueel personeel in dienst te nemen. De Vlaamse Regering kan dat personeel vervolgens opnieuw ter beschikking stellen van de Vlaamse Zorgkas.

Daartoe wordt de eerste zin van artikel 16 van het decreet van 7 mei 2004 vervangen.

Artikel 5

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van het decreet, waarvan het voorstel voorligt. Het zal in werking treden op dezelfde datum als het decreet van 7 mei 2004 dat het wijzigt.

Tom DEHAENE

Steven VANACKERE

Elke ROEX

Vera VAN DER BORGHT

Helga STEVENS

Bart CARON

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In artikel 6 van het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het “Vlaams Zorgfonds” tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid en tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, worden de woorden “De taken, bedoeld in artikel 5, omvatten in elk geval:” vervangen door de woorden “Onverminderd de toepassing van artikel 14, derde lid, van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering omvatten de taken, bedoeld in artikel 5, in elk geval:”.

Artikel 3

In artikel 15 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 24 juni 2005, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 4° wordt a) geschrapt;

2° punt 7° wordt geschrapt;

3° een punt 10° wordt toegevoegd, dat luidt als volgt:

“10° in de plaats van artikel 23, vernietigd bij het arrest nr. 33/2001 van 13 maart 2001 van het Arbitragehof, komt er een nieuw artikel 23, dat luidt als volgt:

“Artikel 23

De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om personeel ter beschikking te stellen van de zorgkas, bedoeld in artikel 14, derde lid.”.

Artikel 4

In artikel 16 van hetzelfde decreet wordt de eerste zin vervangen door de volgende zin:

“De Vlaamse Regering wordt gemachtigd om het personeel dat op datum van de inwerkingtreding van dit decreet in dienst is van de vzw “Vlaamse Zorgkas”, opgericht bij oprichtingsakte van 10 mei 2001, als contractueel personeel in dienst te nemen.”.

Artikel 5

Dit decreet treedt in werking op de dag waarop het decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van het “Vlaams Zorgfonds” tot een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid en tot wijziging van het decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering, in werking treedt.

Tom DEHAENE

Steven VANACKERE

Elke ROEX

Vera VAN DER BORGHT

Helga STEVENS

Bart CARON
